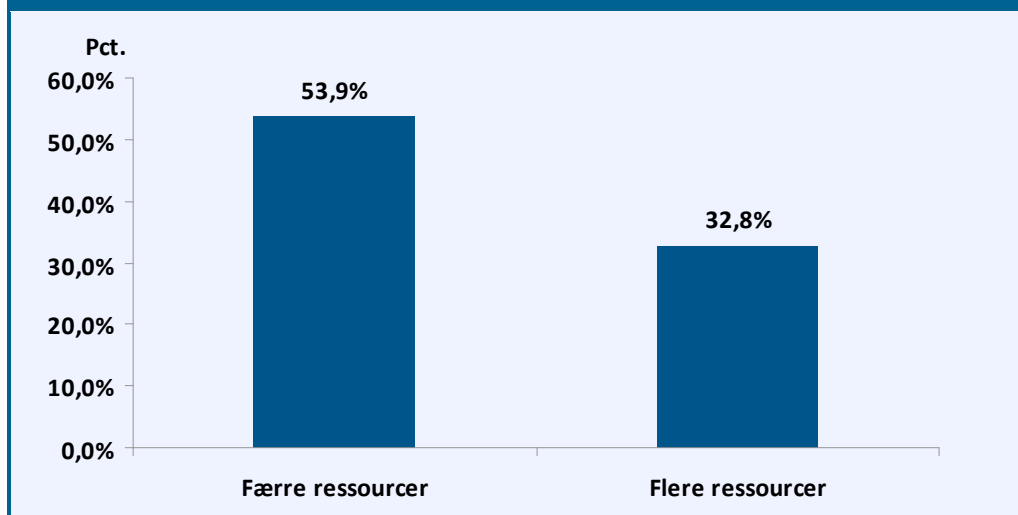

Over halvdelen af vælgerne mener, der er skåret ned i den offentlige sektor

Af en meningsmåling udført af Interresearch for CEPOS fremgår det, at over halvdelen af vælgerne mener, der er skåret ned i den offentlige sektor siden 2001, som var året, hvor V og K overtog regeringsmagten. Knap en tredjedel mener, der er tilført flere ressourcer til det offentlige siden 2001. Flertallets opfattelse af, at den offentlige sektor er blevet beskåret, står i kontrast til, at den offentlige sektor siden 2001 er vokset markant. Opgøres væksten i det offentlige forbrug i faste priser, er der tale om en vækst på 67 mia.kr. siden 2001. Også som andel af BNP er det offentlige forbrug vokset markant siden 2001. I 2010 udgør det offentlige forbrugs andel af BNP 29,4 pct. af BNP. Det er det højeste niveau i danmarkshistorien. Eftersom en stadig større del af vores velstand anvendes på det offentlige forbrug, kan det undre, at så stor en del af vælgerne mener, der er skåret ned. Det kan der være en række forklaringer på: F.eks. er der mulighed for, at de mange ekstra penge kan være brugt ineffektivt eller anvendt på ting, der ikke registreres som velfærd. F.eks. ved at en del af pengene er anvendt på administration. Herudover kan befolkningen få en opfattelse af offentlige nedskæringer som følge af de mange mediehistorier om kommuner, der trods flere ressourcer har svært ved at få økonomien til at hænge sammen. Opfattelsen af nedskæringer kan også søges i, at det offentlige generelt tilbyder gratisydelse, som der er meget stor efterspørgsel efter. Denne efterspørgsel kan være meget svær eller umulig at honorere.

I en meningsmåling udført af Interresearch for CEPOS fremgår det, at over halvdelen af vælgerne mener, der er skåret i den offentlige sektor, siden V og K overtog regeringsmagten i 2001. Kun knap en tredjedel mener, der er tilført flere ressourcer til det offentlige, se figur 1.

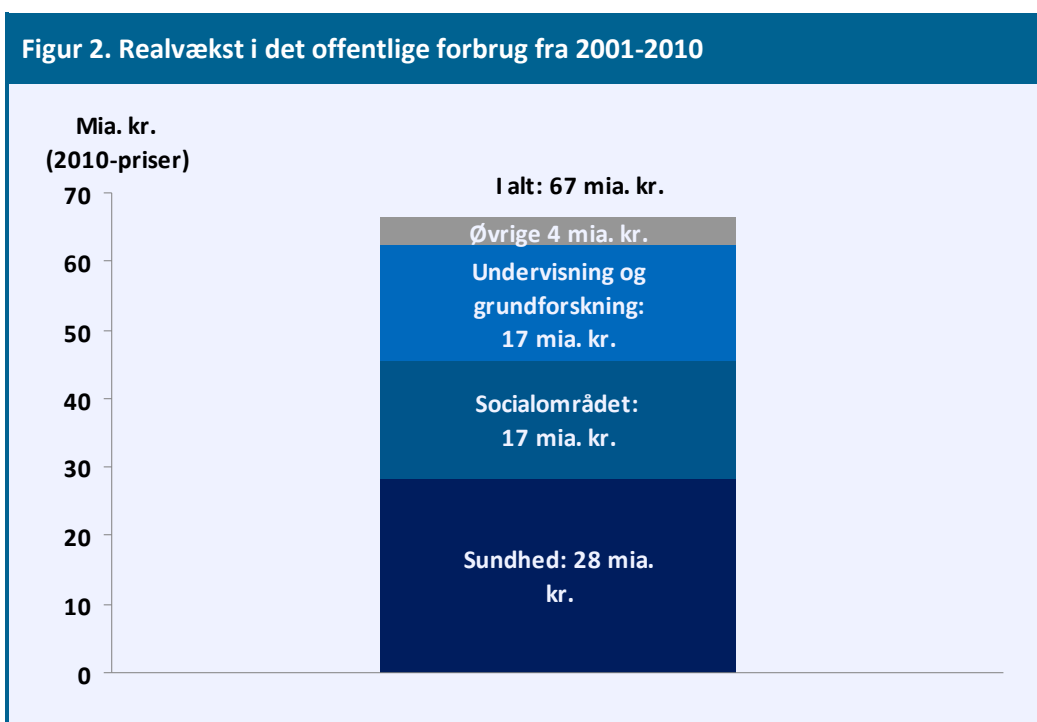
Figur 1. Meningsmåling: Om hvorvidt der er blevet tilført færre eller flere ressourcer til det offentlige siden regeringsskiftet i 2001.

Anm.: Interresearch har i perioden 9.2-15.2.2010 adspurgt 1.155 repræsentativt udvalgte danskere, hvoraf 13,3 pct. Svarede "ved ikke". De adspurgte skulle tage stilling til følgende to udsagn:
1: Siden 2001 har den offentlige sektor samlet set fået færre ressourcer til fx sygehuse, uddannelse og ældreomsorg.
2: Siden 2001 har den offentlige sektor samlet set fået flere ressourcer til fx sygehuse, uddannelse og ældreomsorg.

Kilde: Analysen må kun refereres med tydelig kildeangivelse til Interresearch med teksten "Analysen er udarbejdet af analyseinstituttet Interresearch for CEPOS".

Flertallets opfattelse, af at den offentlige sektor er blevet beskåret, står i kontrast til, at den offentlige sektor siden 2001 er vokset markant. Opgøres væksten i det offentlige forbrug i faste priser (korrigeret for pris- og lønstigninger), er der tale om en vækst på 67 mia.kr. siden 2001. Udgiftsvæksten på 67 mia.kr. er fordelt på sundhed (skønsmæssigt 28 mia.kr.), socialområdet (skønsmæssigt 17 mia.kr.) og undervisning og forskning (skønsmæssigt 17 mia.kr.). Udtrykt i procent er det offentlige forbrug vokset med 1,6 pct. Om året (korrigeret for pris- og lønstigninger), hvilket er betydeligt mere end det demografiske træk (flere brugere af den offentlige service) på ca. ¼ pct. om året. Dvs. udgiften pr. bruger er vokset markant under VK-regeringen.

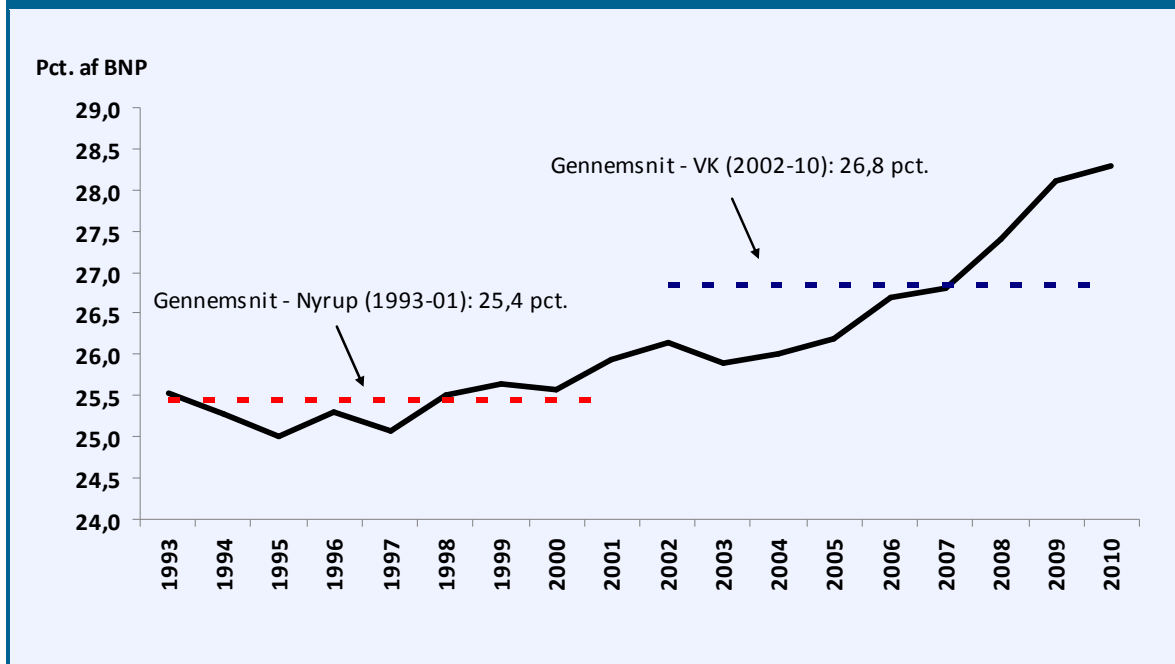

Kilde: Budgetoversigt 3. december 2009, Finansministeriet.

Også som andel af BNP er det offentlige forbrug vokset markant siden 2001. I 2010 udgør det offentlige forbrugs andel 29,4 pct. af BNP. Det er det højeste niveau i danmarkshistorien. Renses BNP for konjunkturer, udgør det offentlige forbrugs andel 28,3 pct. af BNP. Det er 2,4 pct. af BNP (41 mia.kr) højere end i 2001, da Nyrup var statsminister¹, jf. figur 3.

¹ Jf. CEPOS-notat: Offentlig forbrugskvote: Udgifter under VK ligger 41 mia. kr. over niveauet under Nyrup.
www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/Arkiv/PDF/Offentlig_forbrugskvote_Udgifter_under_VK_ligger_41_mia._kr._over_niveauet_under_Nyrup.pdf

Figur 3. Den offentlige forbrugs andel af konjunkturrenset BNP , 1993-2010

Kilde: Finansministeriet og CEPOS.

Eftersom en stadig større del af vores velstand anvendes på det offentlige forbrug, kan det undre, at så stor en del af vælgerne mener, der er skåret ned. Det kan der være en række forklaringer på:

F.eks. er der mulighed for, at de mange ekstra penge kan være brugt ineffektivt eller anvendt på ting, der ikke registreres som velfærd. F.eks. ved at nogle af pengene er brugt på administration, der ikke som udgangspunkt giver borgernær velfærd. Jf. at der siden 2007 er kommet ca. 8.000 flere ansatte indenfor administration i kommuner og regioner². Eller hvis der bruges penge på at opbygge kommunikationsafdelinger i kommunerne. Nedslidte skoler og andre offentlige bygninger kan også give indtrykket af generelle nedskæringer i det offentlige. Eventuel nedslidning af kommunale bygninger skyldes generelt ikke lavere budgetter i kommuner, men derimod at man prioriterer andre opgaver (f.eks. ansættelse af personale) i kommunerne. Herudover kan mediehistorier om nedskæringer i den kommunale sektor give indtryk af, at der rent faktisk er skåret ned i den offentlige sektor siden 2001.

Herudover kan tilkendegivelsen af nedskæringer skyldes, at mange personer er enten offentligt ansatte (ca. 800.000 personer) og overførselsmodtagere (ca. 1,9 mio. personer) og at disse har en egeninteresse i øget offentligt forbrug³.

Flertallets opfattelse kan også søges i, at det offentlige generelt tilbyder gratis ydelser, som der er en meget stor efterspørgsel efter. Dette i sig selv gør det vanskeligt at få danskerne til at blive tilfredse. Efterspørgslen efter en bedre folkeskole, sundhedsvæsen og plejehjem kan således være meget svær eller umulig at honorere. Det vidner det nuværende høje offentlige forbrug måske om.

² Jf. CEPOS-notat: 8500 flere til administration efter kommunalreform.

www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/dokumenter/Flere_ansatte_til_administration_i_kommuner_og_regioner.pdf

Korrigeres der for overflytning af jobcentre fra staten til kommuner i 2009 (1.000 ansatte) er der tale om en stigning på 7.000 personer.

³ Jf. CEPOS-notat: "Forskelle i opfattelsen af kommunale nedskæringer og velfærdskoalition" (Perceived municipal cuts and the welfare coalition).

www.cepos.dk/fileadmin/Municipal_budget_expansion_seen_through_the_glasses_of_the_welfare_coalition_01.pdf

Samlet set må det konstateres, at på trods af markant ressourcetilførsel til det offentlige, så er der en stor del af danskerne, der mener, der er skåret ned. Det indikerer, at det kan være svært at øge tilfredsheden med den offentlige service ved at øge udgifterne. Sammenholdes dette med, at de offentlige finanser har et langsigtet holdbarhedsproblem på ca. 20 mia.kr.⁴, er der baggrund for at køre med nulvækst i det offentlige forbrug i de kommende år. Dette indebærer, at der vil være uændrede ressourcer i det offentlige og at velfærdsforbedringer skal opnås ved at omprioritere på det offentlige budget (f.eks. fra administration til borgernær velfærd). Herudover kan der hentes effektivitetsgevinster ved f.eks. at udlicitere mere og høste stordriftsfordele ved strukturreformen.

⁴ Jf. CEPOS-notat: Forventet konvergensprogram: 20 mia. kr. i holdbarhedsproblem.
www.cepos.dk/fileadmin/user_upload/Arkiv/PDF/Forventet_konvergensprogram_-_20_mia_kr_i_holdbarhedsproblem.pdf